

Η ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΗ

Ἦλθε τέλος ἡ ἡμέρα τῆς εὐεργετικῆς τῆς ὥραιας Φανῆς..... Κόσμος πολὺς ἀπὸ πρῶτ' περιεζύκλωσε τὴν εἴσοδον τοῦ θεάτρου διὰ νὰ ἀγοράσῃ εἰσιτήρια διὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.... Ὁ ἐργολάβος τοῦ θεάτρου, εἶχε διαθέσει πολλὰ χρήματα διὰ νὰ καλλωπισθῇ μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐπιβλητικῶς τὸ θέατρον, οἱ δὲ γέροντες αἱ κυρίαί, ἡ ἀριστοκρατία ὄλοι ἀπὸ κοινοῦ, ἠργάσθησαν ὅπως εὐχαριστήσουν τὴν ὥραιαν ἐκείνην κομψὴν ἢ ὁποῖα μὲ τὰ γλυκογαλάζια τῆς μάτια, μὲ τὰ χρυσὰ τῆς μαλλιά καὶ μὲ τὸ ἐξφραστικὸν τῆς ὕφους εἶχε καταμαγεύσῃ ὄλους.....

Ἦλθε τέλος τὸ βράδυ καὶ τὸ θέατρον ἐγέμισε ἀπὸ κόσμον. Ὅταν εἶδα τὸ ἔκτακτον ἐκεῖνο θέαμα τῆς πλατείας καὶ τῶν θεωρείων τὰ ποικιλόχρωμα φορέματα τῶν κυριῶν, τὴν θανμασίαν θεῶν τοῦ καλλωπισμένου καὶ ἀνθοστολισμένου θεάτρου, ἠθέλησα νὰ ἀνέλθω εἰς τὴν σκηνὴν καὶ νὰ ἐπισκεφθῶ εἰς τὸ ἰδιαιτερόν τῆς δωμάτιον τὴν ὥραιαν Φανὴν. Εὐρον αὐτὴν καθησμένην εἰς μίαν πολυθρόναν περιμένουσαν τὴν ὄραν τῆς ἑξόδου τῆς εἰς τὴν σκηνὴν. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ροδοκόκκινα μάγουλά τῆς εἶδα νὰ σταῖζουν δύο δάκρυα σάν μαργαριτάρια. Ἡ ψυχὴ μου ἐν ἐκτάσει εὐρισκομένη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐθαύμαζε τὴν ὠραιότητα ἐκείνην τὴν ἀγγελικὴν καὶ συμπαθητικὴν μορφήν τῆς. Γιατὶ κλαίεις ὠραία μου Φανή; δὲν αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτὸν σου περήφανον διὰ τὴν ἔκτακτον αὐτὴν τιμὴν, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλης ἐν γένει τῆς κοινωνίας; Πρέπει νὰ δώσῃς μιὰ ματιὰ εἰς τὸ θέατρον, πρέπει νὰ γνωρίζῃς, πόσα ἄνθη σὲ περιμένουν, γιὰ νὰ σὲ στολίσουν, μὲ τὰ μαγευτικὰ τῶν χρώματα καὶ νὰ σὲ μυρώσουν μὲ τὴ γλυκεῖά τῶν μυρωδιῶν· γιατί λοιπὸν κλαίεις; πές μου τὸ μυστικὸν τῆς ψυχῆς σου, τὸν πόνον τῆς καρδίας σου. Θέλω νὰ τὰ μάθω ὅλα..... Ἄκουσον φίλέ μου. Ἦμουν 18 μόλις ἔτων χωρὶς φροντίδας, χωρὶς πόνους, χωρὶς βία, χωρὶς πικρίας. Τὸ τραγούδι μου ἐγέμιζε τὴν ταπεινὴν μου οἰκίαν, οἱ γονεῖς μου μὲ ὑπερηγάπησαν καὶ ἤλπιζον ἀπὸ ἐμὲ

πολλά, ένας όμως οικογενειακός μας φίλος ένας χαριτωμένος νέος με φαινομενικά εύγενή αισθήματα, με περιεπλάνεσε και μου ήρπασε το άνθος τῆς παρθενίας μου. Ὁ πατήρ μου με κατηράσθη και ἐγὼ ἔφυγα μαζί με τὸ εἶδωλόν μου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπερηγάπησα και τὸ ὁποῖον μου ὠρκίσθη αἰώνιαν πίστιν. ἀγάπην, και ἀφροσύωσιν..... Ὁ θεὸς μᾶς ἐχάρισε ἕνα μικρὸ ἀγγελουῖδι ὁμορφο σὰν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον με τὸ ἀφελέστατον ἐκεῖνο τραγοῦδι του μᾶς ἔκανε νὰ τὸν ἀγαποῦμε και νὰ τὸν λατρεύουμε περισσότερον. Ἐξοῦσα εὐτυχῆς και ἀφωσιωμένη εἰς τὴν ἀγάπην τῆς μικρᾶς και προσφιλεστάτης ἐκείνης ὑπάρξεως εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς καρδιάς μου συζύγου. Ἡ βάσκανος ὁμως τύχη μου με ὑστέρησε τῆς ἀγάπης τοῦ ἀπίστου ἐκεῖνου και ἀπὸ τότε ἔζησα με τὸν μεγαλύτερον πόνον στὴν καρδιά μου, με τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὴν ψυχὴν μου, με τὸ βαρὺ φορτίον τῆς κατάρας τοῦ πατρός μου !.... Ἐνας παλαιὸς φίλος τῆς οἰκογενείας μου και διδάσκαλός μου ἡμέραν τινα μου ἔδωσε πολὺ καλὰ νὰ ἐννοήσω τὴν δυστυχιωμένην θέσιν μου και με παρεκίνησε νὰ ἀνέλθω εἰς τὴν σκηνὴν (μετὰ μικρὰν σιγὴν ἐξηκολούθησε) τότε και ἐγὼ εἶπα: Ἀησμόνησε τὸ παρελθὸν σκέψου τὴν μικρὰν ἐκείνην ὑπαρξιν και ἐπειδὴ ἠγάπησες και ἀγαπᾷς ἀκόμη τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον προδότην τῶν ὑψηλῶν αἰσθημάτων σου, χόρτασε και τὰ δύο αἰσθήματα τοῦ καθήκοντος και τῆς ἀγάπης σου εἰς τὴν ἀγγελικὴν μορφήν τοῦ πλάσματος εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ προσφιλεστάτου σου τέκνου.... .. Ἄκουσα τὴν φωνὴν ἐκείνην, και τὸ ἔπραξα. Καὶ καθὼς βλέπεις ἐξακολουθῶ νὰ τὸ πράττω διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν ἐσπέραν ταύτην διότι χθὲς ἦτο ἡ ἐπέτειος ἡμέρα τῆς φυγῆς τοῦ κακούργου ἐκεῖνου τοῦ καταπατήσαντος τὰ μεγαλύτερα και ἱερότερα αἰσθήματα μου. Ὁ θεὸς μου ὑστέρησε τὸν ἄγγελον ἐκεῖνον, τὴν μόνην παρηγορίαν τῶν δύο ὑψηλῶν αἰσθημάτων μου!..... Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔκρουσεν ὁ κῶδων τοῦ διευδύνοντος τὴν σκηνὴν διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἡ Φανή. Ἐσφόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς της και εἶπε με χαμηλὴν φωνὴν, «εἰς τὸ καθήκόν σου Φανὴ και πνίξε εἰς τὴν καρδίαν σου πᾶν αἶσθημα ἱερὸν αὐτὸ θέλει, αὐτὸ ἐπιβόλλει ἡ τύχη σου» και ἐξῆλθε.

Τὰ ἀτελείωτα χειροκροτήματα, ὁ φανατισμὸς τοῦ κοινοῦ τὸ

πάθος τῆς καρδίας τῆς συνέτειναν εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσῃ θαυμασίως τὴν μονωδίαν ἐκείνην ἢ ὅποια εἰς τὰ ὄψα τοῦ κόσμου ἐφαίνετο ὡς μία παράκλησις πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὸ προσφιλὲς τέκνον τῆς!..

Μία βροχὴ ἀπὸ ἐκλεκτὰ ρόδα καὶ ἄνθη ἐκάλυψαν τὸν τελευταῖον φθόγγον τῆς μονωδίας ἐκείνης. Ἡ Φανὴ συγκεκινημένη ἔσκυψε παρέλαβεν ἕν ὄραϊον γαρυφαλον καὶ φιλιῶν αὐτὸ εὐχαρίστησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ εὐγενὲς κοινόν, ἐνῶ ἡ αὐλαία ἐπιπτε σιγὰ σιγὰ....

Ἡ Φανὴ παρεκάλεσε τὸν ὑψηρέην τῆς σκηνῆς νὰ μαζέψῃ τὰ ἄνθη ἐκεῖνα τὰ ὅποια εἶτιναι τὴν δόξαν τῆς ὅπως τὴν ἐπαύριον στολίσι μὲ ἐκεῖνα τὸν τάρον τοῦ προσφιλοῦς τῆς τέκνου καὶ ὅπως ἐπ' αὐτῶν κοιμηθῆ τὸν αἰώνιον ὕπνον τῆς αὐτόχειρος!....

Ἐκ τῶν ἰου Silvestri

Ἄγγελος Σαλούτσος

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Εἰς περιδεύων Ἑβραῖος παραγγελιοδότης διερχόμενος, εἰς μέσσω χωρίου τινος εἶδε πρὸ πῆς οἰκίας ἐνὸς ἱερέως μίαν γυναῖκα κλαίουσαν καὶ ὀδυρμένην. Ζητήσας πληροφορίας περὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς θλίψεως τῆς ἔμαθεν ὅτι ἡ δυστυχὴς ἔκλαιε, διότι δὲν εἶχε νὰ πληρῶσῃ τὰ ἀναγκαῖα ἐξοδα πρὸς ἐνταφιασμὸν τοῦ ἀποθανόντος τέκνου τῆς. Ὁ σύζυγος τῆς εἶχε σπαταλήσῃ ὅλην τοὺν περιουσίαν, ὁ δὲ ἱερεὺς δὲν ἤθελε χωρὶς πληρωμῆν νὰ τῆς χορηγήσῃ δελτίον τῆς ταφῆς καὶ νὰ ψαλλῇ τας ἐπικηρσεις εὐχάς.

— Να, τῆς εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, πάρε ἐδῶ αὐτὸ τὸ ναπολεόνι καὶ πῆγαινε νὰ πληρῶσῃ τὸν παπᾶ. Καὶ πῆς του πῶς ἕνας φτωχὸς Ἑβραῖος ἦτανε περισσότερο εὐσπλαχνικὸς ἀπ' αὐτον. Πῆγαινε νὰ σοῦ ἀλλάξῃ τὸ ναπολεόνι, νὰ κρατήσῃ ὅσα δικαιῶται νὰ πάρῃ καὶ νὰ μοῦ φέρῃς τὰ ρέστα. Σὲ περιμένω ἐδῶ.

Μετ' ὀλίγον ἡ πτωχὴ, γυναῖκα ἐπιστρέφει κρατοῦσα τὸ δελτίον τῆς ταφῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐκ τοῦ εἰκοσαφράγκον, τὲ σπῖα δίδει εἰς τὸν Ἑβραῖον, εὐχαριστοῦσα αὐτόν. Ὁ Ἑβραῖος ὅμως ἔλαβεν ἀπὸ τὰ ἐπιστραφέντα ὑπόλοιπα ἕν τάλληρον καὶ τῆς τὸ προσέφερεν, ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ ἤρνεῖτο νὰ τὸ δεχθῆ, τῆς εἶπε σιγὰ:

— Πάρε το! Ἐγὼ ἐβρίθῃσα ἐσένα νὰ θάψῃς τὸ παιδί σου, ἐβρίθῃσα καὶ τὸν παπᾶ καὶ ἐκέρδισα κ' ἐγὼ, γιατί τὸ ναπολεόνι ἦταν κάλλικον!